

महाराष्ट्र शासन

मृद व जलसंधारण विभाग

शासन पुरकपत्र क्र. गामुध २०२२/प्र.क्र.२२/जल-१३ (जल-१)

दिनांक ५ फेब्रुवारी, २०२४

- वाचा:-** १) मृद व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्र. गामुध २०२३/ प्र.क्र.२२/जल-१३
दि. २०.०४.२०२३
- २) मृद व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्र. गामुध २०२३/ प्र.क्र.२२/जल-१३
दि. २४.०४.२०२३
- ३) मृद व जलसंधारण विभाग, शासन निर्णय क्र. गामुध २०२३/ प्र.क्र.२२/जल-१३
दि. २६.०४.२०२३
- ४) मा. उपमुख्यमंत्री (गृह) महाराष्ट्र राज्य यांच्या अध्यक्षतेखाली जलयुक्त शिवार अभियान २.०
आढावा बैठक दिनांक २९/१२/२०२३ व दि.२४.०१.२०२४.

प्रस्तावना:-

राज्यात गाळमुक्त धरण गाळयुक्त शिवार ही योजना कायमस्वरूपी राज्यात राबविण्याचा निर्णय शासन निर्णय दि. २०.०४.२०२३ नुसार घेण्यात आला. जलयुक्त शिवार २.० व गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार योजनेचा आढावा घेण्यासाठी मा. उपमुख्यमंत्री (गृह) यांच्या अध्यक्षतेखाली दि.२९.१२.२०२३ रोजी झालेल्या बैठकीत झालेल्या निर्णयानुसार गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार योजनेची अंमलबजावणी करतांना कामामध्ये अनेक वेळा व अनेक ठिकाणी मशीन द्वारे गाळ काढणे करिता स्वयंसेवी संस्था उपलब्ध होत नाही व त्याअभावी कामे रखडतात असे निदर्शनास आले आहे. त्यामुळे अशासकीय संस्था उपलब्ध नसल्यास अशा वेळी ग्रामपंचायत मार्फत कामे करण्याबाबत तसेच विभागामार्फत कामाची तपासणी करण्याचे व देयके अदा करण्याच्या कार्यपध्दतीमध्ये सुलभता आणून जिल्हास्तरावर देयके अदा करण्याची कार्यपध्दती अवलंबविण्यात यावी, असे निर्देश सदर बैठकीत देण्यात आले आहे. त्यानुषंगाने राज्यात गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार योजना अधिक सुलभतेने व गतीने राबविण्यासाठी दि.२०.४.२०२३ च्या शासन निर्णयामध्ये सुधारणा करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती. त्यानुषंगाने खालील प्रमाणे शासन पुरकपत्र निर्गमित करण्यात येत आहे.

शासन पुरकपत्र:-

गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार या योजनेसंदर्भात निर्गमित करण्यात आलेल्या दिनांक २०.०४.२०२३ च्या शासन निर्णयामध्ये खालील प्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहे:-

शासन निर्णय दि.२०.४.२०२३ मधील तरतूद क्र.	दि. २० एप्रिल २०२३ च्या शासन निर्णयातील तरतुदी	सुधारित तरतुदी
मुद्दा क्र. १.॥	मुद्दा क्र. १.॥ मधील शेवटचे वाक्य:- मात्र "गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार" यांच्या फायद्याबाबत जाणीव जागृती व अॅपवर माहिती भरुन ती योग्य असल्याची खात्री करुन घेण्याचे कार्य अशासकीय संस्थेमार्फत करण्यात येणार आहे.	मुद्दा क्र. १.॥ मधील मध्ये खालील प्रमाणे सुधारित करण्यात येत आहे:- मात्र "गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार" यांच्या फायद्याबाबत जाणीव जागृती व अॅपवर माहिती भरुन ती योग्य असल्याची खात्री करुन घेण्याचे कार्य ग्रामपंचायत/अशासकीय संस्था मार्फत करण्यात येणार आहे.
मुद्दा क्र. ३.१	मुद्दा क्र. ३.१:- गावात "गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार अंतर्गत काम सुरु करण्यासाठी ग्रामपंचायतीचे ठराव घेऊन अशासकीय संस्थांनी जिल्हा स्तरीय समितीस प्रस्ताव सादर करावा. त्यात जलसाठ्यामध्ये अंदाजे उपलब्ध गाळाचा प्रमाणाचा उल्लेख असणे बंधनकारक असेल.	मुद्दा क्र. ३.१ मध्ये खालीलप्रमाणे सुधारणा करण्यात येत आहे:- गावात "गाळमुक्त धरण व गाळयुक्त शिवार" अंतर्गत काम सुरु करण्यासाठी ग्रामपंचायतीचे ठराव घेवून अशासकीय संस्था / ग्रामपंचायती ने जिल्हा स्तरीय समितीस कार्यान्वयीन यंत्रणा म्हणून प्रस्ताव सादर करावा.
मुद्दा क्र. ३.२	जिल्हास्तरीय समितीने सदर प्रस्तावावर साधक-बाधक विचार करुन संबंधित संस्थेस कार्यकारी यंत्रणा व नमूद केलेल्या गाळाचे प्रमाण उपसण्यास प्रशासकीय मान्यता द्यावी.	जिल्हास्तरीय समितीने सदर प्रस्तावावर साधक - बाधक विचार करुन संबंधित अशासकीय संस्था/ग्रामपंचायतीस कार्यान्वयीन यंत्रणा म्हणून मान्यता द्यावी व नमूद केलेल्या गाळाचे प्रमाण उपसण्यास प्रशासकीय मान्यता द्यावी.
मुद्दा क्र. ३.१५	उपअभियंता यांनी "पास फार पेमेंट" (शेतक-यांचे नाव, गाळाचे प्रमाण, अनुदान नमूद करुन)करुन कार्यकारी अभियंता यांच्याकडे देयक अदा करण्यासाठी सादर करावा. कार्यकारी अभियंता यांनी देयकाबाबतचा मान्यतेचा प्रस्ताव शासनाकडे पाठवा.मान्यतेनंतर सदर देयक संबंधित अशासकीय सस्थांना अदा करावे.	उपअभियंता यांनी "पास फॉर पेमेंट" (शेतकऱ्यांचे नाव, गाळाचे प्रमाण, अनुदान नमूद करुन) करुन कार्यकारी अभियंता यांनी जिल्हाधिकारी यांच्या मान्यतेने संबंधित अशासकीय संस्था/ग्रामपंचायतीस देयके जिल्हास्तरावर अदा करावीत. त्यासाठी एकत्रित निधी मागणी जिल्हा जलसंधारण अधिकारी यांनी जिल्हाधिकारी यांच्या मार्फत शासनास करावी.

मुद्दा क्र.४ निधीचे स्रोत मधील निधी वितरण मुद्दा क्र.१	अशासकीय संस्थाना जिल्हा जलसंधारण अधिकारी यांचेमार्फत निधी अदा करण्यात येईल.	अशासकीय संस्था /ग्रामपंचायतीस जिल्हा जलसंधारण अधिकारी हे जिल्हाधिकारी यांच्या मान्यतेने निधी प्रदान करतील.
--	---	--

२. सदर योजना राबविण्यासाठी जिल्हा स्तरावर समन्वयन अधिकारी (Nodal Officer) म्हणून जिल्हा जलसंधारण अधिकारी हे राहतील तसेच तालुका स्तरावर उपविभागीय जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग हे समन्वयन अधिकारी (Nodal Officer) राहतील.

३. वरील तरतुदी व्यतिरीक्त सदर योजनेसंदर्भात निर्गमित करण्यात आलेल्या शासन निर्णयातील तरतुदी यापूर्वीप्रमाणेच कायम राहतील.

सदर शासन पुरकपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२४०२०५१८२३५००३२६ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सुनील चव्हाण)
सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अपर मुख्य सचिव.
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री (गृह), महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव
- ४) मा. उपमुख्यमंत्री (वित्त) महाराष्ट्र राज्य यांचे प्रधान सचिव
- ५) मा. मंत्री, मृद व जलसंधारण विभाग, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव
- ६) सर्व मा. मंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे खाजगी सचिव
- ७) मा. विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/विधानसभा, विधान मंडळ सचिवालय, विधानभवन, मुंबई.
- ८) मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य
- ७) सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अप्पर मुख्य सचिव/ प्रधानसचिव/ सचिव.
- ८) सचिव (मृद व जलसंधारण) यांचे स्वीय सहाय्यक
- ९) महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखापरीक्षण), महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
- १०) आयुक्त, मृद व जलसंधारण, जलआयुक्तालय, औरंगाबाद.
- ११) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ, औरंगाबाद.

- १२) अपर आयुक्त जलसंधारण तथा मुख्य अभियंता, मृद व जलसंधारण प्रादेशिक क्षेत्र, सर्व.
- १३) प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, सर्व.
- १४) जिल्हा जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, सर्व.
- १५) जिल्हा जलसंधारण अधिकारी, ल.पा. जिल्हा परिषद, सर्व.
- १६) जिल्हा अधिक्षक कृषी अधिकारी सर्व
- १७) तालुका कृषी अधिकारी सर्व
- १८) कार्यासन अधिकारी (जल-११), जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १९) निवड नस्ती (जल-१)